

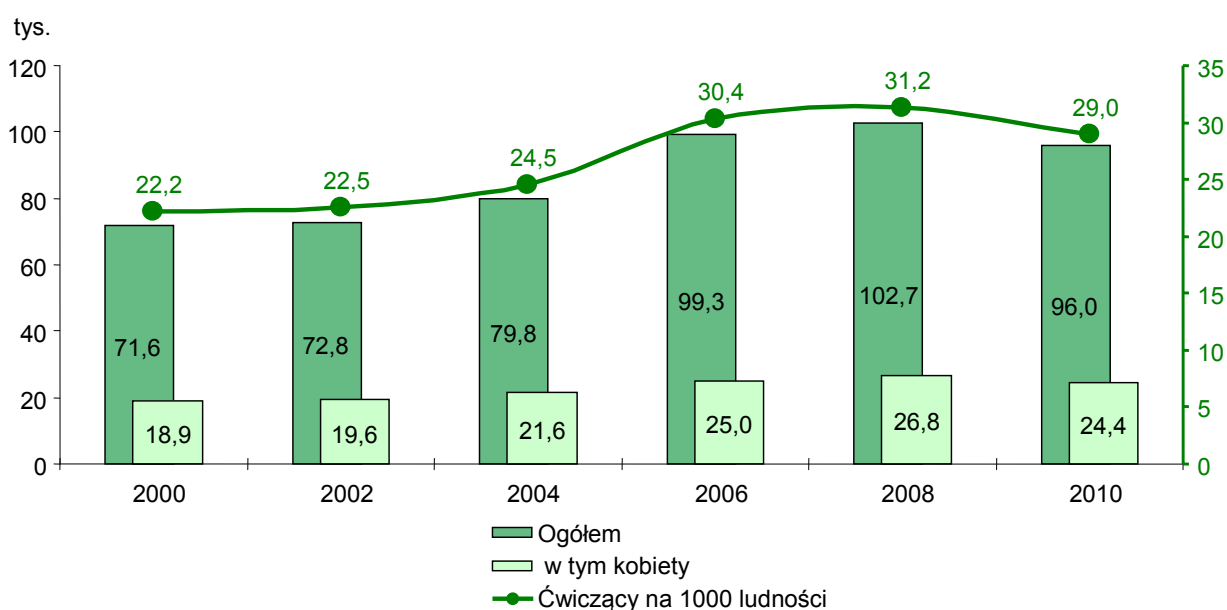


### DZIAŁALNOŚĆ KLUBÓW SPORTOWYCH W WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM W 2010 R.

Od 2000 r. liczba klubów sportowych istniejących w Małopolsce wzrastała – a w 2010 r. po raz pierwszy zmniejszyła się w stosunku do poprzedniego badanego okresu. Spadła ogólna liczba ćwiczących w klubach, a także zmniejszył się stan kadry szkoleniowej, ale województwo małopolskie nadal cechowało się jedną z największych aktywności sportowej w Polsce.

W województwie małopolskim w końcu grudnia 2010 r. istniały ogółem 1372 kluby sportowe<sup>1</sup> – o 24 mniej niż przed dwoma laty. Najwięcej klubów działało w Krakowie (165, tj. 12,0% wszystkich klubów; wzrost o 0,5 pkt proc.) oraz w powiatach: tarnowskim (116), nowosądeckim (113) i nowotarskim (110). Najmniej – w powiatach: proszowickim (12), dąbrowskim (17) i miechowskim (21). Liczba klubów sportowych na 100 tys. ludności w województwie wyniosła 41,4 (analogicznie dla Polski – 34,8). Najwyższym wskaźnikiem cechował się powiat gorlicki (73,7), a najniższym – m. Kraków (21,8).

Ćwiczący w klubach sportowych  
Stan w dniu 31 XII



<sup>1</sup> Akademickie związki sportowe, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”, szkolne związki sportowe, uczniowskie kluby sportowe (posiadające osobowość prawną), kluby wyznaniowe i pozostałe kluby sportowe.

TABL. 1 KLUBY SPORTOWE  
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2010	
	w liczbach bezwzględnych		2008= =100
Kluby .....	1396	1372	98,3
w tym uczniowskie i wyznaniowe .....	680	656	96,5
Sekcje .....	3071	2834	92,3
Członkowie .....	107498	100471	93,5
Ćwiczący .....	102698	96035	93,5
w tym do lat 18 .....	76002	69402	91,3
w tym kobiety .....	26787	24354	90,9
Trenerzy .....	1146	1151	100,4
klasy mistrzowskiej .....	74	85	114,9
klasy I .....	192	217	113,0
klasy II .....	880	849	96,5
Instruktorzy sportowi .....	2346	2309	98,4
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	1442	1221	84,7

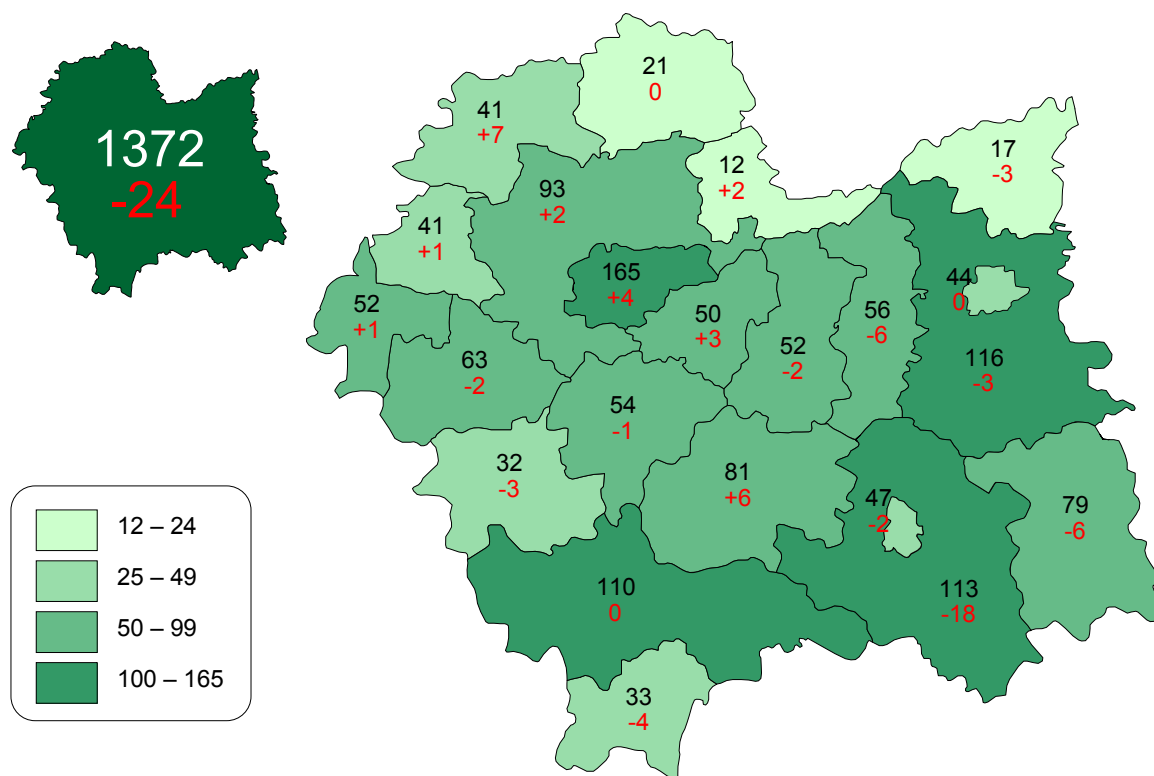
We współzawodnictwie sportowym w kategoriach juniorskich i wyższych na poziomie ogólnopolskim uczestniczyło 580 klubów (42,3%).

W porównaniu do 2008 r. zmalała liczba osób ćwiczących (o 6,7 tys. osób, tj. o 6,5%). Spadła liczba sekcji sportowych w klubach, ale równocześnie wzrosła (do 105,8 tys.) liczba ćwiczących w sekcjach – co oznacza wzrost liczby osób ćwiczących w kilku sekcjach.

Kluby sportowe skupiały ogółem 100,5 tys. członków, wśród których było 96,0 tys. osób ćwiczących (95,6%). Osoby do lat 18 stanowiły 72,3% ogółu

ćwiczących, a udział kobiet wyniósł 25,4%. W województwie w końcu 2010 r. w ogólnopolskich lub okręgowych związkach sportowych zarejestrowanych było 44,0 tys. zawodników, wśród których było 5,7 tys. kobiet (13,0%). Prawie 2/3 wszystkich zawodników stanowiły osoby do lat 18 (28,6 tys., tj. 65,1%).

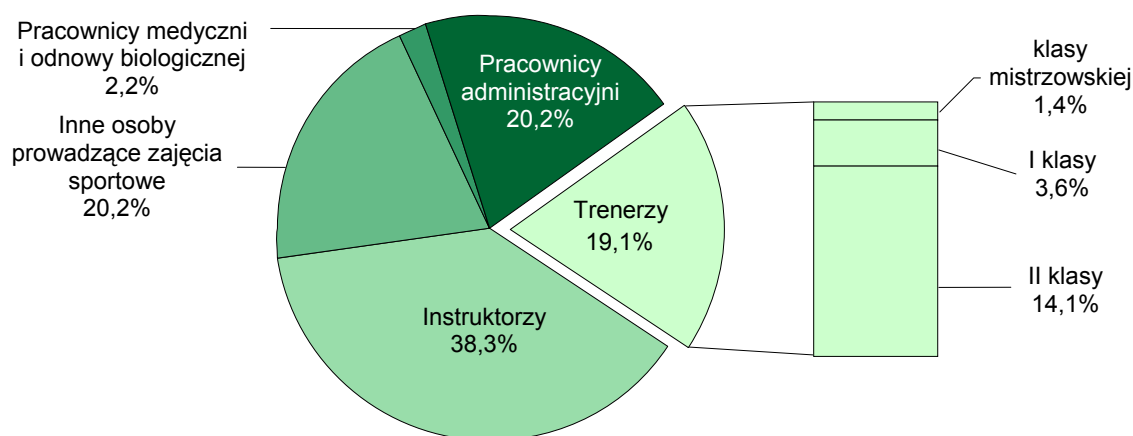
**Kluby sportowe według powiatów w 2010 r.**  
Stan w dniu 31 XII



U w a g a. Kolorem czerwonym zaznaczono zmianę (wzrost/spadek) w porównaniu do 2008 r.

W klubach sportowych w 2010 r. (stan w dniu 31 XII) pracowało (łącznie z pracującymi społecznie) ogółem 6027 osób (spadek w stosunku do 2008 r. o 3,8%). Kadre szkoleniową stanowiło: 1151 trenerów, 2309 instruktorów, 1221 innych osób prowadzących zajęcia sportowe, 131 pracowników medycznych i odnowy biologicznej oraz 1215 pracowników administracyjnych. Wskaźnik kadry szkoleniowej<sup>2</sup> na 100 ćwiczących w klubie wyniósł 4,9 (wzrost o 0,1 w porównaniu do 2008 r.; analogiczny wskaźnik dla Polski – 5,4). Najwyższy wskaźnik wystąpił w powiatach bocheńskim i tatrzańskim (po 5,4), a najniższy – w powiecie wielickim (4,3).

**Struktura pracujących w klubach sportowych w 2010 r.**  
Stan w dniu 31 XII



W końcu grudnia 2010 r. najwięcej osób ćwiczących w klubach sportowych było w Krakowie (21877 osób), a najmniej ćwiczyło w powiecie proszowickim (470).

Aktywność sportowa, mierzona liczbą ćwiczących w klubach na 1000 mieszkańców, w Małopolsce była wyższa niż średnio w Polsce. Województwo zajmowało pod tym względem 2 miejsce w kraju – po podkarpackim. Na 1000 mieszkańców w województwie w klubach sportowych w końcu grudnia 2010 r. ćwiczyło 29,0 osób (spadek o 2,2 w porównaniu do 2008 r.; w Polsce analogiczny wskaźnik wyniósł 22,5). Wskaźnikiem powyżej średniej wojewódzkiej charakteryzowało się 11 powiatów. Najwyższy wskaźnik wystąpił w Nowym Sączu (42,3), najniższy odnotowano w powiecie proszowickim (10,8).

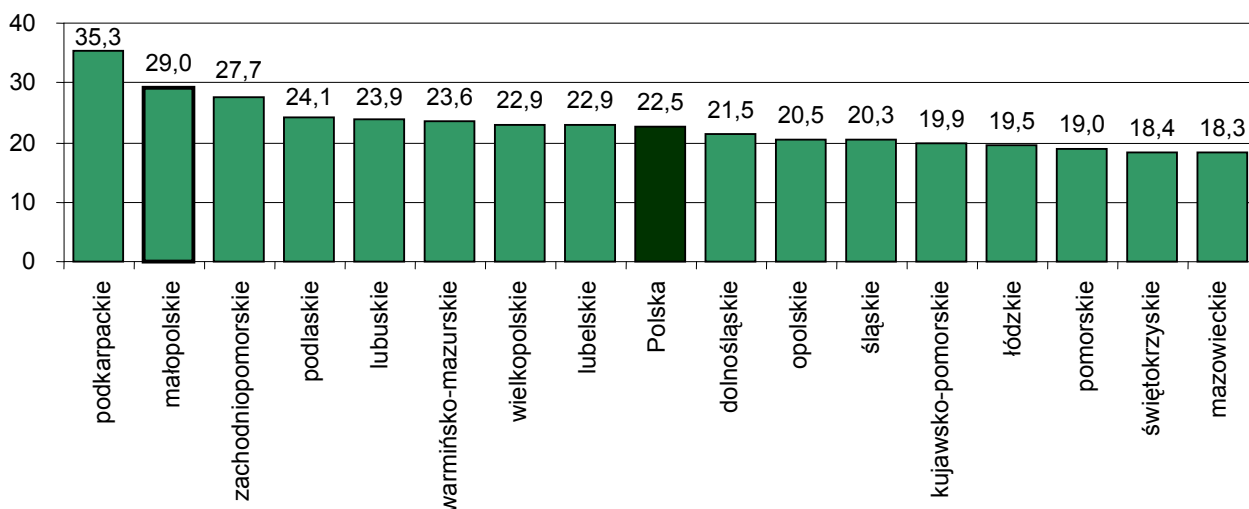
W grupie dzieci i młodzieży do lat 18, na 1000 mieszkańców, wskaźnik ćwiczących w klubach w Małopolsce wyniósł 106,5 (co dziewięta osoba w tej grupie wieku; analogiczny wskaźnik dla kraju wyniósł 86,1). Najwyższy wskaźnik zanotowano dla Nowego Sącza (173,7), a najniższy dla powiatu proszowickiego (32,4).

Średnio kluby sportowe miały po 2 sekcje sportowe; wyjątkiem jest Kraków, gdzie kluby miały średnio po 3 sekcje, a także powiaty proszowicki i wielicki – po 1 sekcji.

W klubach sportowych działających w końcu 2010 r. najwięcej było sekcji piłki nożnej (29,2%), piłki siatkowej (15,4%), tenisa stołowego (6,7%) oraz koszykówki (6,4%). Podobnie jak przed dwoma laty, najwięcej sekcji było w Krakowie (473), najmniej – w powiecie proszowickim (17).

<sup>2</sup> Trenerzy, instruktorzy oraz inni prowadzący zajęcia sportowe.

**Aktywność sportowa<sup>a</sup> według województw w 2010 r.**  
Stan w dniu 31 XII



**a** Liczba ćwiczących w klubach na 1000 mieszkańców w województwie.

Podobnie jak przed dwoma laty, prawie 3/4 ogółu ćwiczących w sekcjach<sup>3</sup> uprawiało 8 dyscyplin sportowych. Udział ćwiczących w poszczególnych sekcjach do ćwiczących ogółem był odzwierciedleniem struktury sekcji i przedstawiał się następująco: piłka nożna – 39,1%, piłka siatkowa – 12,4%, koszykówka – 5,0%, tenis stołowy – 4,0%, piłka ręczna – 3,8%, lekkoatletyka – 3,1%, narciarstwo (łącznie klasyczne i alpejskie) – 3,0%, pływanie – 2,7%, pozostałe sekcje – 26,9%.

Spośród wszystkich ćwiczących ponad 75% stanowili juniorzy i juniorki. Najwięcej młodzieży uprawiało piłkę nożną oraz piłkę siatkową, nie było jej natomiast wśród uprawiających sporty „ekstremalne”, takie jak: sport balonowy, paralotniowy, alpinizm jaskiniowy, wspinaczka wysokogórska, narciarstwo wysokogórskie i inne.

Nie uległo zmianie zainteresowanie dyscyplinami sportu mężczyzn i kobiet. Najpopularniejszym wśród mężczyzn sportem nadal była piłka nożna, którą uprawiała ponad połowa mężczyzn ćwiczących w klubach (51,0%). Następnymi pod względem popularności dyscyplinami były: piłka siatkowa (7,7%), koszykówka (3,7%) oraz tenis stołowy (3,5%).

Wśród kobiet najwięcej ćwiczyło w sekcjach siatkówki (25,7% ogółu ćwiczących kobiet), koszykówki (8,7%), piłki ręcznej (6,7%), piłki nożnej (5,5%), lekkoatletyki (5,3%) oraz tenisa stołowego (5,2%).

W ogólnej liczbie uprawiających sport prawie 3/4 stanowili mężczyźni (73,8%). Były jednak dziedziny lub dyscypliny sportowe, gdzie przeważały kobiety, m.in.: gimnastyka artystyczna (100,0% ćwiczących to kobiety), fitness (99,2%), akrobatyka sportowa (83,7%), jeździectwo (73,0%), taniec sportowy (66,7%), piłka siatkowa (54,2%), łyżwiarstwo figurowe (51,9%). Także w dyscyplinie, którą powszechnie kojarzy się z mężczyznami – w podnoszeniu ciężarów – kobiety stanowiły 2/3 ogółu ćwiczących. W najpopularniejszej dyscyplinie uprawianej w województwie, jaką była piłka nożna, kobiety stanowiły tylko 3,7% ćwiczących – ale udział ten zwiększył się nieznacznie w porównaniu do 2008 r.

<sup>3</sup> Osoba ćwicząca liczona jest tyle razy, w ilu dyscyplinach występuje.

TABL. 2. WYBRANE DZIEDZINY I DYSCYPLINY SPORTOWE W KLUBACH SPORTOWYCH  
W WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM W 2010 R.  
Stan w dniu 31 XII

DZIEDZINY I DYSCYPLINY SPORTOWE	Sekcje	Ćwiczący <sup>a</sup>			Trenerzy <sup>a</sup>	Instruktorzy <sup>a</sup>
		ogółem	w tym			
			kobiety	juniorzy i juniorki		
<b>OGÓLEM</b> .....	<b>2834</b>	<b>105757</b>	<b>27721</b>	<b>80203</b>	<b>1226</b>	<b>2612</b>
w tym:						
Akrobatyka <sup>b</sup> .....	3	86	58	84	4	–
Alpinizm <sup>b</sup> .....	24	825	237	144	6	52
Badminton .....	27	690	290	573	5	27
Biathlon <sup>b</sup> .....	14	366	144	352	17	12
Bieg na orientację .....	10	241	94	219	2	12
Boks .....	17	506	46	332	5	19
Brydż sportowy .....	11	171	38	106	2	6
Fitness .....	20	361	358	174	–	18
Gimnastyka <sup>b</sup> .....	27	786	466	738	32	21
Hokej na lodzie .....	9	657	46	443	20	8
Jeździectwo <sup>b</sup> .....	25	797	582	537	9	52
Judo .....	25	1859	486	1740	16	30
Kajakarstwo klasyczne .....	6	233	69	202	4	10
Kajakarstwo górskie .....	11	281	82	196	8	16
Karate <sup>b</sup> .....	38	2494	630	1900	15	84
Kick-boxing .....	10	362	75	148	3	12
Kolarstwo szosowe .....	10	278	74	217	3	17
Kolarstwo torowe .....	5	170	51	139	–	13
Kolarstwo przełajowe .....	7	144	43	116	3	6
Kolarstwo górskie .....	27	556	151	368	8	30
Koszykówka .....	182	5248	2398	4786	70	121
Kulturystyka .....	16	304	26	121	2	13
Lekkoatletyka .....	101	3238	1479	2852	61	64
Łucznictwo .....	11	304	108	267	6	13
Lyzwiarstwo figurowe .....	2	77	40	70	1	1
Lyzwiarstwo szybkie <sup>b</sup> .....	5	92	47	88	7	2
Narciarstwo alpejskie .....	47	1530	596	1311	30	92
Narciarstwo klasyczne .....	60	1676	664	1472	41	43
Piłka nożna .....	827	41339	1532	27818	439	765
Piłka nożna halowa (futsal) .....	76	1931	307	1504	19	36
Piłka ręczna .....	107	3994	1868	3781	52	78
Piłka siatkowa <sup>b</sup> .....	447	13358	7204	11307	125	338
Pływanie .....	60	2855	1303	2692	63	50
Podnoszenie ciężarów .....	7	194	128	131	8	2
Rugby .....	8	214	18	165	3	8
Snowboard .....	12	243	80	174	6	22
Sport lotniczy <sup>b</sup> .....	14	577	73	238	2	34
Sport motorowy <sup>b</sup> .....	13	624	34	208	18	19
Strzelectwo sportowe <sup>b</sup> .....	20	779	163	322	4	34
Szachy .....	49	1700	548	1460	15	38
Szermierka .....	6	277	60	222	6	6
Taekwondo <sup>b</sup> .....	12	862	267	736	4	22
Taniec sportowy .....	20	616	411	526	5	26
Tenis .....	40	1747	716	1226	14	38
Tenis stołowy .....	190	4221	1452	3500	13	123
Unihokej .....	42	1266	526	1192	8	34
Wioślarstwo .....	6	152	64	116	5	4
Zapasy <sup>b</sup> .....	2	162	28	90	2	5
Żeglarstwo <sup>b</sup> .....	15	383	110	288	13	27

a Osoba liczona jest tyle razy, w ilu dyscyplinach występuje. b Dziedzina sportu (obejmuje kilka dyscyplin sportu).

W województwie uprawianych było łącznie ponad 130 dyscyplin sportowych, wśród nich były także te mniej popularne – działały nieliczne sekcje takich sportów jak: billard, curling, cyklotrial, golf, modelarstwo sportowe, ringo, short track, snooker, sumo, sport psich zaprzęgów, warcaby, wędkarstwo, wrotkarstwo, żeglarstwo lodowe itd. W sekcjach tych ćwiczyło od kilku do kilkudziesięciu osób.

TABL. 3 WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE  
Stan w dniu 31 XII

OBIEKTY SPORTOWE	Ogółem	W tym nowe <sup>a</sup>	Stopień wykorzystania w %
Stadiony .....	249	169	74
Boiska .....	881	599	72
w tym:			
piłkarskie .....	605	392	71
do koszykówki .....	33	20	73
do piłki ręcznej .....	18	14	58
do piłki siatkowej .....	52	37	67
Korty tenisowe .....	150	93	84
Hale i sale sportowe .....	178	123	93
Pływalnie .....	73	54	97
Tory sportowe:	23	15	93
w tym:			
jeździeckie .....	6	3	94
kartingowe .....	3	3	100
łucznicze .....	4	–	89
łyżwiarskie .....	2	2	80
saneczkowe .....	3	3	100
wodne .....	4	3	99
Obiekty dla sportów zimowych .....	115	84	97

<sup>a</sup> Wybudowane lub zmodernizowane (w sposób znacznie podnoszący standard) po roku 2000.

W końcu 2010 r. w Małopolsce istniało ponad 1,7 tys. obiektów sportowych<sup>4</sup>. Ponad 2/3 z tych obiektów (68,5%) to obiekty nowe, zbudowane lub zmodernizowane (w sposób znacznie podnoszący standard obiektu) po roku 2000. Prawie 1/3 obiektów (28,8%) dostosowana była do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Najwięcej było stadionów piłkarskich i boisk do piłki nożnej – łącznie 45,7% wszystkich obiektów. Drugie pod względem udziału były boiska wielozadaniowe uniwersalne – 9,8%.

Spośród obiektów do sportów „indywidualnych” najwięcej było kortów tenisowych (8,7% wszystkich obiektów), zdecydowana większość to korty tenisowe otwarte (95,3%).

W Małopolsce funkcjonowały także inne obiekty sportowe, takie jak strzelnice, aquaparki, skateparki, czy pola golfowe – od kilku do kilkunastu obiektów.

*Informację opracowano na podstawie badania KFT-1 (Sprawozdanie z działalności klubu sportowego w 2010 r., według stanu w dniu 31 XII) – badanie przeprowadzane jest co 2 lata – oraz badań KFT-OB/a (Sprawozdanie o gminnych obiektach sportowych za 2010 r., według stanu w dniu 31 XII) i KFT-OB/b (Sprawozdanie o obiektach sportowych za 2010 r., według stanu w dniu 31 XII) – badania przeprowadzane są co 4 lata.*

Nazwy „województwo małopolskie” i „Małopolska” używane są zamiennie.

Opracowanie: Bogusław Bubula, US Kraków Oddział w Nowym Sączu, tel. 18 33 04 911

<sup>4</sup> Bez obiektów znajdujących się na terenie szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych oraz zespołów szkół, wykazywanych przez szkoły w Systemie Informacji Oświatowej.